

BORST- BESTRALING

TIJDENS DIEPE
ADEMHALINGSSTOP

INHOUD

01	Borstbestraling tijdens diepe ademhalingsstop	4
02	Waarom een ademhalingsstop?	4
03	Ademhalingsstop aanhouden	5
04	Verloop van de simulatie	6
05	Verloop van de bestraling	6
06	Belangrijke aandachtspunten	7

01 BORSTBESTRALING TIJDENS DIEPE ADEMHALINGSSTOP

Bij borstbestraling komt er ongewild ook een dosis straling op de omliggende organen, waaronder ook het hart. Er worden technieken gebruikt die de dosis op het hart laag houden, zodat het risico op latere hartproblemen zeer beperkt blijft. Soms hebben we echter een bijkomende techniek nodig, de 'diepe ademhalingsstop'. Deze techniek vraagt extra inspanning, en wordt enkel toegepast wanneer die nodig is om de dosis straling op het hart te verlagen tot beneden een aanvaardbare drempel.

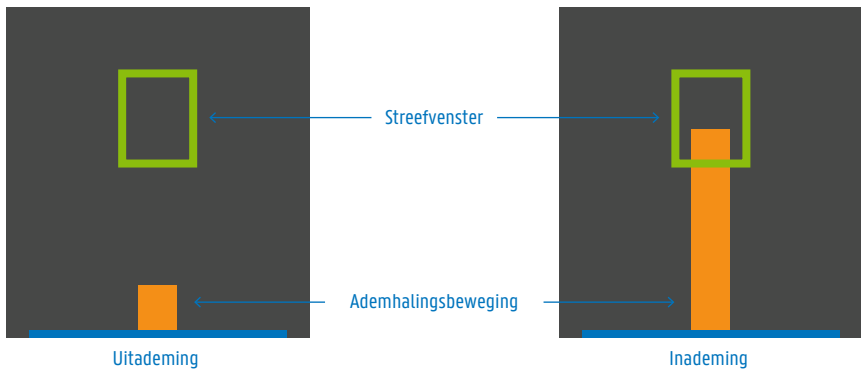
02 WAAROM EEN ADEMHALINGSSTOP?

Bij deze techniek adem je diep in, waardoor de longen zich vullen met lucht en het **hart** zich **naar beneden** verplaatst, weg van de bestraalde regio. Zo wordt de afstand tussen het hart en de bestraalde regio groter en kunnen we de dosis op het hart verder doen dalen.

03 ADEMHALINGSSTOP AANHOUDEN

Om er zeker van te zijn dat het hart altijd op dezelfde plaats zit, is het belangrijk dat je inademing altijd ongeveer even diep is. Om dat goed op te volgen, wordt je ademhalingsbeweging gevolgd met een **camera** die ons een 3D-beeld geeft van je lichaamscontour.

Je kan ook zelf je ademhaling volgen op een **tablet** (zie figuur 1). Het oranje balkje geeft je ademhalingsbeweging weer en gaat tijdens een normale ademhaling op en neer. Het groene venster toont de ideale positie van je borstkas tijdens de diepe ademhalingsstop. Je wordt dan ook gevraagd om zo in te ademen dat je tijdens een ademhalingsstop het oranje balkje in het groene venster houdt.

Figuur 1: Beeld op de tablet

04 VERLOOP VAN DE SIMULATIE

De diepte van je ademhalingsstop bepalen (groene venster)

We vragen je eerst om één of enkele diepe ademhalingsstops te doen zonder dat je feedback krijgt via de tablet. Zo krijgen wij een beeld van de diepte van je inademing, zodat we de plaats van het groene venster voor jou kunnen bepalen. Probeer **zo stil mogelijk** te liggen en niet te praten tijdens de procedure, tenzij we je iets vragen.

De ademhalingsstop oefenen (oranje balkje)

Als we het groene venster bepaald hebben, doe je nog enkele ademhalingsstops terwijl je op de tablet het oranje balkje en groene venster kan volgen. Nu is het belangrijk om bij de ademhalingsstop het oranje balkje in het groene venster te houden.

Als het voor jou moeilijk is om de ademhaling geblokkeerd te houden in het groene venster, kan dat venster nog aangepast worden. Na een aanpassing herhalen we de oefening.

De planningsscan

Als je twee succesvolle ademhalingsstops met correcte blokkering van de ademhaling in het groene venster hebt gedaan, nemen we de scan waarop wij je bestraling plannen. Tijdens de scan moet je opnieuw de adem blokkeren in het groene venster.

05 VERLOOP VAN DE BESTRALING

Op basis van de scan beslist je radiotherapeut-oncoloog of je de techniek tijdens de bestraling moet toepassen. Als dat het geval is, doe je tijdens de bestraling verschillende ademhalingsstops van 20 à 30 seconden. Tussen de stops in is er telkens een korte rustpauze om je op adem te laten komen. Er wordt altijd rekening gehouden met je mogelijkheden.

Tijdens de bestraling wordt je ademhaling continu gevolgd via de 3D-camera's. Als de ademhalingsstop niet in het groene venster zit, onderbroken wordt of als je beweegt, wordt de bestraling onmiddellijk onderbroken.

Om de duur van de ademhalingsstop te verlengen, krijg je soms zuurstof toegediend via een neusbril.

06 BELANGRIJKE AANDACHTSPUNTEN

De diepte van je ademhalingsstop

Probeer diep in te ademen, maar tot op een comfortabel niveau. Een maximale inademing is niet beter dan een comfortabele inademing, omdat je een geforceerde inademing niet lang volhoudt en meestal niet kan herhalen. Dat kan dan problemen geven tijdens de bestraling.

Beweging

Probeer op de behandelingstafel te blijven liggen en hef je lichaam zeker niet op tijdens de inademing.

Het groene venster

Het is niet de bedoeling om naar de bovenkant van het groene venster te mikken. Zolang je ergens in het groene venster zit, wordt de behandeling correct toegediend. Het oranje balkje zal ook altijd eerst even tot boven het groene venster stijgen. Probeer dat niet te compenseren, maar wacht tot het vanzelf zakt zodra je de adem blokkeert.

Het zal je ongetwijfeld eens overkomen dat je ademhalingsstop niet in het groene venster zit. Het bestralingstoestel stopt in dat geval automatisch. Je hoeft je geen zorgen te maken als dat gebeurt. We geven je na een rustpauze om te ontspannen verdere instructies voor we opnieuw starten.

Radiotherapie-oncologie

Ingang 98, route 980

T +32 (0)9 332 30 15

E secretariaat.radiotherapie@uzgent.be

www.uzgent.be/radiotherapie-oncologie

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

